



UKA 2017/7-3

20/11-2017

Nivi Olsen

**2018-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.**

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq )

(Pingajussaaneerneqarnera)

Demokraatini manna aningaasanut inatsissaq pillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq ataatsimeeqatigeqattaarparput isumaqatigiinniaqatigeqattaarlugulu. Kissaatigut piumasaqaatigullu qallorpagut ajoraluuartumilli paasivarput Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersusioq allatorluinnaq pingarnersiuerusussuseqarsimasoq. Kissaatitta arlaannaalluunniit tusaaneqanngilaq.

Soorunami tamanna uggoraarpot. Sunniuteqarusukkaluaratta aamma isumaqaratta Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisup naalakkersuisoqatigiillu angusaat inuiaqatigiinnut akorngutaasussaasut. Tamanna uterfigeqqissavara.

Taamaakkaluartorli Aningaasanut Inatsisissaq pitsaasortaqarpoq. Isumaqpugut pitsaasoq timersornermut aningaasat amerlanerusut illuartinneqarneri. Amerlaneroqqugaluarpagut. Isumaqpugut angajoqqaarsiat ajunngitsorsiaasa qaffangaatsiarnerat pitsaasuusoq. Aamma iluarisimaarparput najugaq qimannu perorsaasunngorniartarnerit inunnillu isumaginninnermut siunnersortinngorniartarnerit nukitorsarneqarnerat pitsaasuusoq.

Naatsorsuutigaarpulli aperisoqassaqaartoq sooq taava isumaqarnersunga manna Aningaasanut Inatsit toqqaannartumik inuiaqatigiinnut akorngusiissasoq. Akissavara.

Nunarput massakkorpiaq aningaasarsiornikkut ingerlalluarpoq. Suliffissat amerliartorput. Aamma avammut tunisassiarisartakkatta pingarnerit raajat qalerallillu nunarsuarmi akii qaffasippu. Allatut oqaatigalugu ingerlalluarput. Taamatut pisoqartillugu ileqqaartassaagut aningaasaliinissarpullu isumagalugu aamma pissaqarumalluta aningaasarsiorneq killormut saappat. Arlaannimi taamaaliumaarpooq.

Suliffeqarfuit patajaallisarnissaannut aningaasaliisimasariaqaraluarpuget pisortallu allaffisornerat angeqisoq pisariillaavigisimasariaqaraluarparput. Periarfissaq atorsimassagaluarparput ingerlatsinermut aningaasartuutigut appartinniarlugit. Aamma Aningaasanut Inatsit sanasimasariaqaraluarparput sinneqartooruteqartussanngorlugu.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq killormut ilioput. Ingerlatseqatigiiffit akileraarutaannik appaanngilaq imaluunniit nunaqvassisut suliffiutaasa patajaallisarnissaat



anguniarlugu sunnguamilluunniit iliuuseqanngilaq. Pisortat allaffisorerat pisariillisaaviginngilaa. Ingerlatsinermut aningaasartuutinik ikilisaanngilaq. Aningaasanullu inatsisiliorput suamik suamik sinneqartoortutilimmik aatsaallu piviusunngortinneqartussanngortumik, pingaarnersiuisinnaassuseqannginnini pissutigalugu akiligassaq aalisartunut nassiunnikuummagu.

Taakku akitsuutinik qaffaanerit sualummik raajanut qaleralinnullu akisunaarujussuarneqariaannaapput, aalisartummi atungaat ajorseriartinneqartussaammata. Akisoorujussuanngoriaannaavoq nunatta avammut tunisassior Duisa atugaasa taamatut ajorseriartinneqarneri.

Ataatsimut isigalugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisup raajanut qaleralinnullu akitsuutinik qaffaanermigut pissarsiariniarpai 85,7 millioner koruunit. Eqqarsaatigilaariartigu Aningaasanut Inatsit qanoq isikkoqarsimassagaluarnersoq pineqartunut akitsuutit qaffanneqarsimanngikkaluarpata? Amingartooruteqarujussuarsimassagaluarpoq.

Tamatuma ajoraluartumik takutippaa Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisup naalakkersuisoqataasullu IA, Partii Naleraq Siumullu ataatseq assigiissutigigaat; pingaarnersiuisinnaassuseqannginneq aamma akisussaassusilimmik aningaasanut politikkimik ingerlatsisinnaassuseqannginneq. Partiit taakku pingasut politikiata kingunerissavaa qaqugorsuarmulluunniit aningaasarsiornikkut namminiilivikkunnanngitsugut kiisalu ukiorpassuarni Danmarkimit bloktildskuddit isumalluutigisariaqassagigut. Tamannarpiaanerluni kissaatigisarsi? Allatorluinnarmi oqaluttaraluarpusi nilliaatigileraangassiuk Kalaallit Nunaat allanngortinneqarsinnaanngitsumik namminiivilkiartorpoq.

Immaqa allanngortittariaqaraluarparsi Kalaallit Nunaat allanngortinneqarsinnaanngitsumik namminiilivikkartortoq pitsunngussasorlu.

Nalungilara ileqimisaartorumaartusi nakeriallalusilu, nassuaarujussuarlusilu aalisarneq, aatsitassarsiorneq takornariaqarnerlu aningaasanik amerlanerusunik aallerfigiinnariaasut aamma tamanna tusarniarsuttorujuuvoq. Kisianni eqqunngilaq; Aningaasanimmik amerlanerusunik pisasi nassaarfiginikuunngilasi. Paarlattuanik aningaasanut inatsit assersuutaalluannaarpoq nutaanik akitsuusersuinissigut aalisartut atungaannik aserorterisusi.

Aamma arlaannassiluunniit maannamut akisinnaanngilaat qanoq iliorlusi ukiumut 5 milliarder koruunit pissarsiariniarnerisi pisariaqarmammi taakku pissarsiarinissaat aningaasarsiornikkut nammineq napatilissagutta.

Oqaatignerparalu massakkorpiaq Kalaallit Nunaat ingerlalluartoq angisuumik siuariartoratta, suliffissat amerliartormata aamma aalisakkat qaleruallillu nunarsuarmi akigissaarmata? Oqaatigeriinnguatsiarpara. Taamaakkaluartoq suulluunniit ataqtigiiisssinnaanngilasi. Tamanna tupinnaqaaq.



Malunnarpooq Naalakkersuisut sapiissuseqarpasinngitsut, piumassuseqarpasinngitsut aamma pikkorissuseqanngitsut inuiaqatigiit aningaasartutaannik pingaarnersiunissaminnut aamma takorluuisoqarsinnaanngilarluunniit qanoq iliorluni isertitat amerlisarneqarsinnaanersut. Taamaattumik iluaqsiinngivippoq suleqatigiittoqarsinnaarpasinngimmat oqaloqatigiittoqarsinnaarpasiganilu Naalakkersuisut akornanni.

Taamaattumik takuarput Naalakkersuisup ilisimarpasinngilaa Naalakkersuisoqatini alla sunersoq. Atagu quinaluttumik assersuusiulaariarlanga.

Ukiaq tamaat tusaavarput Peqqissutsimut Naalakkersuisup imigassamut inatsisiliaminik piviusunngortitsiniarsarisooq. Inatsisip inerteqqutterpaaluit atorlugit imerunnaamisinniarsarinirpaatigut. Inatsit naalakkersuisoqatigiinnit akuerineqarluni atuutilerpoq, aningaasanut inatsisisaaq assigalugu. Taava isumaqaqqajaanassagaluarpoq Naalakkersuisut upperissagaat siunertaq naapertorlugu inatsit sunniuteqarumaartoq imernikinnerulersillatalu. Minnerusumik imigassartulissagutta taava soorunami imigassarsiarisartakkagut millisittariaqassavagut.

Taamaakkaluartoq Naalakkersuisut missingersuusiorpaat imigassamut akitsuutitigut isertitagut amerlissasut. Eqqortumik oqaatigalugu imigassamut akitsuutitigut 2018-mi 195 millioner koruunit isertinneqarumaartut tagginneqarpoq. 2017-mi missingersuutigineqarpoq 190 millioner koruunit isertinneqassasut. 2016-mi taakkunatigut isertinneqarput 193,6 millioner koruunit. Illuatungaani imigassamut inatsisiliortoqarpoq sakkortuumik killilersuingaatsiartumillu, imernikinnerulernitsinnik kinguneqartussamik aappaatillu missingersuutigineqarpoq imigassamut akitsuut iluanaarutiginerussagigut. Ataqatigiinngilluinnaqqissaarput.

Taamaakkaluartoq qilanaarpunga Peqqissutsimut Naalakkersuisup kiisalu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisup uannut akissuteqarnissaannut? Aamma ajornanngippat inimi maani ullumi. Isumaqatigiissutigisinnappassulli sorleq akissuteqassanersoq aamma akisussaaq qanoq akissanersoq. Kisianni ajortoqarpoq arlaanni.

Oqareernittullu; manna aningaasanut inatsisisaaq Kalaallit Nunaannut toqqaannartumik akorngusiissaaq aamma taamaattumik Demokraatin soorunami naaggaassavarput.

2018-mut Aningaasanut Inatsisisamut siunnersuutip itigartinneqarnissaa matumuuna inassutigaarput.